

Інформаційно-аналітичний супровід педагогічної науки в умовах трансформації освіти

ГОДЕЦЬКА Тетяна Іванівна

<https://orcid.org/0000-0003-0550-1894>
godtaniv@gmail.com

У контексті виконання наукового дослідження «Інформаційно-аналітичний супровід цифрової трансформації освіти і педагогіки: вітчизняний і зарубіжний досвід» проаналізовано праці українських учених, що актуалізують увагу до питань інформаційно-аналітичного супроводу педагогічної науки в умовах цифрової трансформації освіти.

Дослідники цього напрямку виокремлюють серед актуальних проблем розбудови цифрового освітнього простору саме створення інформаційно-освітнього середовища. Приділено значну увагу розкриттю особливостей освітнього процесу в умовах цифровізації, управлінню освітою зокрема на різних її рівнях, у різних галузях, для всіх типів закладів освіти [9].

Розвиток цифрової культури громадян є головною умовою успішної побудови цифрового суспільства. Наголошено на важливості проведення цілеспрямованого навчання та підвищення кваліфікації фахівців різних галузей економіки, зокрема освітян і вчених в оволодінні цифровою компетентністю, оскільки саме ці фахівці є ключовими постатями у забезпеченні процесу цифровізації освіти, науки і педагогіки [10].

Водночас поширення в освіті цифрових технологій, формування цифрових компетентностей є також важливим для віддаленого здобуття освіти, особливо в кризових ситуаціях, зокрема таких, як пандемія Covid-19 та воєнний стан [5].

Найближчим часом сучасні освітні тренди впливатимуть на систему освіти в Україні. До них належать дистанційне та онлайн-навчання, змішане навчання, неперервне навчання, неформальна освіта, хмарні технології в освіті, гейміфікація навчання, віртуальна, доповнена й змішана реальність, мобільні технології в навчанні, STEM-освіта, робототехніка і 3D-технології в освіті, штучний інтелект, кодинг для дітей [7]. Отже, сучасний фахівець мусить вміти ефективно й продуктивно використовувати цифрові технології як для досягнення та реалізації спільних економічних, суспільних і громадських цілей, так і для власних потреб, що неможливо без цифрової трансформації освіти [7].

Сформовано також пропозицію перспективного створення на базі «Автоматизованого інформаційного комплексу освітнього менеджменту» (АІКОМ) окремого модуля «Підвищення кваліфікації педагогічних

працівників» [4]. Це дасть змогу органам публічного управління в системі безперервної освіти автоматизувати процес збирання статистичної інформації та формування звітності з питань підвищення кваліфікації педагогічних працівників, а закладам освіти систематизувати дані та полегшити педагогічним працівникам пошук суб'єктів підвищення кваліфікації, що є особливо актуальним у воєнний час. У науково-освітньо-інформаційному просторі, зокрема на вебсайті ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, розміщено:

– електронний інформаційно-бібліографічний ресурс «Видатні педагоги України та світу» [3], який є вагомим внеском у розвиток цифрової педагогічної біографіки й дає змогу крізь призму наукових біографій системно простежувати розвиток української і зарубіжної освіти, педагогічної думки як у макроісторичних, так і в мікроісторичних вимірах, сприяє відновленню національної педагогічної пам'яті та є джерелом формування у студентів – майбутніх педагогів – педагогічного світогляду, підвищення їх духовної культури в умовах глобальних цивілізаційних викликів [1];

– електронний інформаційно-бібліографічний ресурс «Педагоги-новатори в Україні» [6], який сприяє поширенню досвіду педагогів-новаторів, створенню інформаційного банку продуктивних науково-педагогічних рішень модернізації сучасної освіти та різноманітних проблем української школи, а також осмисленню науковим і освітянським загалом закономірностей новаторського поступу та цифрової трансформації освіти.

Цей ресурс з-поміж інших виокремлюється своїм об'єктом – директором закладу середньої освіти. В. Кремень наголошує: «Новаторство директорів, управлінців є особливо цінним, «адже успішна робота кожного колективу залежить від того, як директор школи, установи організує, надихне, створить психологічну атмосферу в колективі, відпрацює здорову систему цінностей у ньому. Тому керівник навчального закладу як новатор – це потужна сила» [8].

Передбачено створення відкритої «Української електронної енциклопедії освіти», яка репрезентуватиме найсучасніші знання з наук про освіту в зручному для користування форматі, що відповідає розвиткові цифрових технологій та враховує потреби різних категорій користувачів [2].

Отже, інформаційно-аналітичний супровід педагогічної науки в умовах цифрової трансформації освіти є актуальним питанням, яке потребує подальшого інформаційно-аналітичного аналізу.

Бібліографія:

1. Березівська Л. Д., Пінчук О. П., Хопта С. М., Демида Ю. Ф., Середа К. В. Створення інформаційно-бібліографічного ресурсу «Видатні освітяни України та світу» та його вплив на розвиток цифрової гуманітаристики. *Інформаційні технології і засоби*

- навчання: Київ, 2022. Т. 87, № 1. С. 1–17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2022_87_1_3 (дата звернення: 27.04.2023).
2. Биков В., Буров О., Лупаренко Л., Пінчук О., Яцишин А. Концептуальні засади створення «Української електронної енциклопедії освіти». *Фізико-математична освіта*. Суми, 2022. Т. 36, № 4. С. 7-15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/fmo_2022_36_4_3 (дата звернення: 27.04.2023).
 3. Видатні педагоги України та світу [Електронний ресурс] : інформ.-бібліогр. ресурс / ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; наук. керівник проєкту Л. Д. Березівська. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. Київ, 2008–2022. URL: <https://dnpb.gov.ua/ua/informatsiyno-bibliohrafichni-resursy/vydatni-pedahohy/> (дата звернення: 10.05.2023).
 4. Лебідь О. В. Цифрова трансформація публічного управління в системі безперервної освіти педагогічних працівників. *Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування*. Херсон, 2022. Вип. 3. С. 72–78. DOI: <https://doi.org/10.32851/tnv-pub.2022.3.10>.
 5. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні : монографія / Нац. акад. пед. наук України ; за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 384 с. (До 30-річчя незалежності України). URL: <https://lib.iitta.gov.ua/726223/> (дата звернення: 27.04.2023).
 6. Педагоги-новатори в Україні [Електронний ресурс] : інформ.-бібліогр. ресурс / ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; голова ради проєкту В. Кремень, керівник проєкту О. Виговська. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. Київ, 2010–2023. URL: <http://dnpb.gov.ua/ua/informatsiyno-bibliohrafichni-resursy/pedahohy-novatory/> (дата звернення: 10.05.2023).
 7. Струтинська О. В., Умрик М. А. Сучасні освітні тренди в умовах розвитку цифрового суспільства. *Інноваційна педагогіка*. Одеса, 2020. Вип. 26. С. 201–205. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped_2020_26_42 (дата звернення: 27.04.2023).
 8. Три виміри шкільної науки: науковий, методичний, інформаційний/Автор-укл. О. І. Виговська. *Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії»*. 2018. № 6. С. 112–131. URL: <https://director.npu.edu.ua/index.php/dslg/article/view/192/171> (дата звернення: 27.04.2023).
 9. Цифрова трансформація відкритих освітніх середовищ : кол. монографія / Т. А. Вакалюк та ін. ; за ред. В. Ю. Бикова, О. П. Пінчук. Київ : ФОП Ямчинський О. В., 2019. 186 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/720740/> (дата звернення: 27.04.2023).
 10. Цифрова трансформація освіти і науки: теорія і практика : колективна монографія / [колектив авторів] / за ред. В. Ю. Бикова, А. В. Яцишин. Київ : ФОП Ямчинський О. В., 2019. 123 с. Присвячено 20-річчю заснування Ін-ту інформ. технологій і засобів навчання НАПН України (1999–2019). URL: <https://lib.iitta.gov.ua/718758> (дата звернення: 27.04.2023).